

אדר ב' תשס"ח
גיליון 2

צ'עיונותיו לצאירים

מרבין
בשמחה

איר, כמה, מתי ולמה...

וגם ראיון עם הרב עדין אבן-ישראל
(שטיינזלץ)

סופר על יהודי אחד, שרצה לדעת כיצד מקיימים את מאמר חז"ל 'חייב אדם לברך על הרעה כשם שמברך על הטובה'. כאשר פנה למגיד ממעזריטש, הפנה אותו הרב המגיד, לביתו של תלמידו הדגול ר' זושא מאניפולי. ביתו של ר' זושא לא היה אלא צריף רעוע ומט ליפול, ובתוך הבית ישב לו ר' זושא, כשהוא לבוש בגדים קרועים ובלויים ועסק בתורה. ניגש אליו היהודי ושאלו, כיצד מקיימים את דברי חז"ל, ענה לו ר' זושא 'הייתי שמח לענות לך, אך אינני יכול, מעולם לא קרה לי שום דבר רע...'

מ

הייתי שמח לענות לך, אך אינני יכול, מעולם לא קרה לי שום דבר רע...

תורת החסידות מלמדת אותנו, ש'אין רע יורד מלמעלה'. הקב"ה אוהב אותנו אהבה ללא מיצרים, וכל מה שהוא עושה לנו זה רק טוב. אלא שישנה טובה 'נראית ונגלית' וישנה טובה (נעלית יותר) 'שאינה נראית ונגלית'. ניתן להמשיל זאת לאורות של מכונית: כאשר מדליקים את אורות הדרך הרגילים, הדבר מועיל לנהג שממול, והוא יכול להבחין ברכב הנוסע לפניו. אולם אם נדליק אורות גבוהים, הנהג שממול יסתנוור ולא יראה דבר. מרוב אור הוא ינוע באפלה...

הדברים הרעים שקורים לנו הינם טובה נעלית שאיננו יכולים לקלוט, ולכן הם מתגלים אלינו בצורה שלילית. אולם לעתיד לבא, כאשר נהיה מסוגלים לקלוט את טוב ה' בשלמות, נוכל לומר לקב"ה 'אודך ה' כי אנפת בי, נודה לה' על כל הצרות שעברנו, וזאת מכיוון שנכיר ונרגיש את הטוב הנעלה שטמון בהם.

ר' זושא הרגיש את הטוב הגנוז כבר בזמן הזה. אנו איננו מרגישים זאת, אולם עצם ההבנה והידיעה שבאמת אין רע יורד מלמעלה ושברוב ממש, בגאולה השלמה, נראה את כל הטוב המסתתר בתוך הרע, נותנת לנו חיות וכוח להיות בשמחה וטוב לבב גם עתה.

הוא אמת הראשונה של 'מזינות' לבצורים
 לבה/צאן/ו"ט כפלו הפקלה בהתלהבות הישיבה
 תלמידים ומתחילים. לאור הביקוש הרב, לאור הצדקה
 ראשונה של אלו האלה הצדקנים/אנשים, גם הן
 (אם) אמורים, תורה אלה המגיד והמלמד.

"משנכנס אדר מביא גשמה", אקלא רק הוציא אדר און/קוקוס
 לשמחה, אלא גם את אלה. השמחה היא און/קוקוס גשמה,
 והשמחה נגד יצר הרע/השטן המביא און/קוקוס גשמה
 השמחה - הוציא אדר, אולם בסוגיה השמחה אלא לשמחה
 הלה.

מאמת הפסוק האמת שניה של 'מזינות' לבצורים,
 השמחה - מאמת, סופרים/אנשים עם הרה/צדק/און/קוקוס (אמיתית).

לשמח/אמת, הוציא און/קוקוס

הכרת/פסוקי אמת,
 אגון/אמת/ה' צדק/און/קוקוס

יוצא-לאור על-ידי:
**תורת חב"ד
 לבני הישיבות**
 ת.ד. 4102 נתניה
 טלפקס 03-9604637
 אימייל:
 toratchabad@mehadrin.net

המערכת:
 אהרון ברנשטיין
 משה שילת

סייעו בעריכה:
 מנחם איתן
 איל לוגסי

גרפיקה:
 רמי שרעבי

אין!

השואה הנוראה, הוא ענה: אדרבה, זה שהייתה שואה אומר שאנחנו קרובים לגאולה – עברנו את שיא הגלות ועכשיו זהו זה. ככה מדבר אדם שלא מוכן לכרוע ברך בפני הרוע והשלילה. מה שלא יהיה, אפילו השואה, מראה שצריך וכדאי להיות אופטימי, לסמוך על הקב"ה שדואג לנו יותר ממה שאנחנו דואגים לעצמנו, ושעוד יהיה טוב, ועוד איך.

האמת היא, שאם אתה תקוע אי שם במנהרות העצב, כל מה שתקרא לא יעזור. תמיד בסוף תגיע איזו אנחה של סבא בן 900, תפלבל בעיניך למרום ותמשיך לשקוע. רק כשאתה תבעט בעצמך משהו ישתנה. אז בעט! אל תרחם ואל תוותר – לרחם על עצמך כשאתה עצוב זה בערך כמו לנטוש פצוץ קשה בשדה הקרב. אל תרחם! תבעט ותחלץ את עצמך מהתהומות הארורים האלה.

נו, ואם חטאתי??? – הקב"ה לא זרק אותך מכל המדרגות, הוא יושב ומחכה שתשוב אליו, ולא שתשקע בעצבות. רק היצר הרע רוצה שתשב ותיילל מהבוקר עד הערב, מכיוון שכך תישאר תקוע לנצח. אתה בן של הקדוש ברוך הוא, קולט?

אם אתה יהודי ואתה עצוב, אתה פשוט לא מבין מה זה להיות יהודי. יהדות ועצבות לא הולכים יחד. תחשוב על זה.

נכנע אליה זה ממש נורא. מי אמר שיש לך את הפריבילגיה להיות עצוב? מי הרשה לך בדיוק? כתוב בתורה שאסור! בפרשת כי תבוא כתוב שהקללות באות, חלילה, "תחת אשר לא עבדת את ה' אלוך בשמחה". העצבות היא קללה נוראית, היא קוברת אותך תחת ערמות של ביקורת ועצבנות וצובעת לך את העולם בשחור אפור.

הרבי מקוצק אמר: "לאכול צריך כשצעירים, לישון – בקבר, ולהיות עצוב – אף פעם לא!". פשוט תמחק את האופציה הזאת מהלקסיקון. את עמלק צריך למחות מתחת השמים וגם את העצב. תשמיד תהרוג ותאבד אותו – אם תשאיר מקום להתלבטויות אז אין שום ספק: יצר העצבות ניצח.

ותעשה לי טובה, אל תהיה מדוכא מזה שאתה עצוב, אל תכפיל את זה בריבוע. אורקי, אתה נפול? אז מה? אל תשים על זה, אל תראה ממטר.

כששאלו את הרבי מליובאוויטש, איך הוא יכול לומר שאנחנו קרובים למשיח אחרי שהייתה

אם תחייך לעולם, בסוף הוא יהיה פוכרה להחזיר לך חיוך, ואפילו לצחוק, ואפילו להתפוצץ

דיכאון היא מחלת הנפש מספר אחת בעולם. 'טעם החיים' מלא בקוקאין וסוכר שממלאים אותך בכאילו שמחה. מליון דברים מנסים למלא את החלל, מנחמים לרגע אבל לא באמת מצליחים.

כולם ב'דיכי', בבאסא, בעצבויות, בספקות – המילים האלה חוזרות ומהדהדות כל הזמן – ומשתוקקים לטיפל'ה שמחה. אז מה עושים?

עושים! אל תחכה שזה יקרה לך, קום ותעשה את זה. אם תחליט להיות שמח, יהיה לך שמח. אם תחייך לעולם, בסוף הוא יהיה מוכרח להחזיר לך חיוך, ואפילו לצחוק, ואפילו להתפוצץ מצחוק.

אם סתם תמשיך לשכב במיטה, שום דבר לא יוציא אותך מזה, אפילו פורים לא. הוכחה?! – היום שאחרי פורים. היום הזה יכול להיות המדכא ביותר בשנה. החגיגה נגמרה ועכשיו מה?

שמחה אמיתית מתחילה מבפנים, וגם אם לא מתחילה – אז לפחות מגיעה מתישהו פנימה, ופנימה זה אומר שאני עושה ואקטיבי ולא סתם נהנה ממהו חיצוני לי. כשהשמחה היא פנימית היא יכולה להתבטא בדברים חיצוניים מבלי להיות תלויה בהם. ואם פורים נגמר, אז היה סבבה אתמול, אבל גם היום השמש זורחת, גם היום יש לי מה לעשות, הלב פועם והחיים יפים.

אם אתה לא מסוגל עכשיו ללמוד תורה, אל תשב ותבהה בקיר שמולך, קום ותעשה משהו מועיל. אפילו לישון, לאכול, לקרוא משהו, העיקר – תעשה משהו שהחלטת לעשות ולא משהו שאתה נסחף אל תוכו. זה המדד. דג חי הוא דג שיודע לשחות נגד הזרם. אם הזרם הוא סתם להימרח ממהו אל משהו אז תשחה נגדו, אל תהיה דג מת!

העצבות היא בעצם מינימום, ואם אתה

רבי דוד משה רותם

שיחה עם הרב עדין אבן ישראל (שטיינזלץ)

ראיין: אליהו לוי

הרב עדין אבן ישראל מוכר בעיקר מ"התלמוד המבואר" שלו. כבר שנים רבות שהרב עסוק בהוצאת התלמוד הבבלי והירושלמי במהדורה מיוחדת הפותחת שער לאנשים שלא גדלו בבית המדרש. מהדורה זו במהלך השנים תורגמה לשפות רבות: אנגלית, צרפתית, ספרדית, רוסית ועוד.

הרב עדין, חב"דניק עם ניחוח של פעם ומקוריות עכשווית הוציא ספרים נוספים, הבולט שבהם "ביאור תניא" – סדרה של 9 כרכים על כל ספר התניא.

הרב עדין מוזמן להרצות בנושאי יהדות בכל רחבי העולם במיוחד באוניברסיטאות רבות, וידוע בסגנונו החריקי, בגאונותו בתורה ובכל תחומי החיים. הרב עומד בראש מוסדות מקור חיים וישיבת תקוע.

אז קודם כל, מהי שמחה?

השמחה היא שאדם נמצא במצבו הטבעי. כאשר יש לאנשים צער או כאב, הם מצטמצמים ומתכנסים. המהות של שמחה זה יציאה מהצמצום וההגבלה אל המרחב. הנפש מתרחבת ומגיעה לסוג של שלימות. גם אדם שחותך עגבניות ועושה את זה בשמחה, אז הדברים הולכים לו טוב יותר, ובודאי בעבודת ה'.

שמחה היא התפרצות יוצאת דופן?

השמחה היא ביטוי של הנפש בהתגלותה. זה עניין של שלמות הנפש ושל בריאות הנפש, והיה ראוי שזה יהיה ככה תמיד, ובפרט בעבודת ה'. אנחנו צריכים לעבוד את ה' במילואו.

יכול להיות שמצור ומצוק מביאים אותנו אל הקב"ה אבל זו לא העמידה הרגילה מולו. אם היינו יכולים לעבוד את ה' כל ימינו בשמחה אז זה היה עניין

כשיבוא הפשיח ישאלו אותנו אומות העולם: בפה זכותם לניסים ונפלאות כאלו? ואנו נשיב להם שזכינו לכך בזכות השמחה. זהו שאמר הכתוב: "אז" כאשר יבוא הפשיח "יאפרו בגוים הגדיל ה' לעשות עם אלה". יענו להם בני ישראל: יודעים אתם עדוע "הגדיל ה' לעשות עפנו"? פכיון ש"היינו שמחים"! (רבי שמשון פירסלוב)

ההתחלה

דבר וזה קשה, ורק אחרי שהוא לומד ללעוס הוא מגלה שיש לזה טעם טוב. יש דברים, צריך ללעוס אותם יותר קשה ויותר חזק. כשמתאמצים – מצליחים, וכשמצליחים – שמחים.

אך לפעמים זה לא עניין של מאמץ. יש דברים שבו אדם מנסה לעסוק בהם, אך הם לא שייכים אליו. אדם צריך למצוא את מקומו, ובכל אופן לא לשבת ולחשוב כמה לא

טוב לי. אומרים בשם של הרבה צדיקים, שאפילו שיצר הרע מביא אדם לעבירה, זאת רק ההתחלה. האמת היא, שהיצר רוצה להכניס את האדם למרה שחורה, אז האדם גמור.

אז מה עושה מי שחטא?

במקום ליפול למרה שחורה, שיעשה תשובה. וכאן ראוי להעיר הערה קטנה. כשאדם רוצה לעשות תיקון על חטא, הזמן הראוי לכך איננו מיד לאחר החטא. נפילתי לבוץ. אם אנסה לנקות בידיים, יהיה רק יותר בוץ. צריך לחכות שיתייבש. אני יכול לעשות תשובה, רק כאשר אני לא נמצא בתוך העניין. ולכן כדאי לחכות עם זה קצת. ובינתיים אפשר לעשות את מה שכתוב בתנא דבי אליהו: אם אדם עבר עברה, אם רגיל לקרוא פרק אחד יקרא שני פרקים, רגיל לשנות פרק אחד ישנה שני פרקים. וזה אותו דבר בעצמו. במקום ליפול מהעבירה, אני משתמש בעבירה כמנוף לעבודת ה'.

שאלה לסיום, האם הרב רואה בקרוב עתיד שמח יותר?

מבחינת הכלל אני רואה כל מיני דברים שאינם מתקדמים, אבל בדרגה של אנשים פרטיים ובדרגה של קבוצות, אני יכול להגיד שהדרך לא חסומה, ויש מקומות שאפשר ללכת הלאה. אנחנו יודעים שהאור עומד אחר כתלנו, בנתיים אנחנו מדליקים נרות. אנחנו מדליקים נר ועוד נר, לבסוף יבא האור הגדול.

וגם עצבות, אני לוקה בכפלים. אם עצבות הייתה פוטרת את הצרות, אולי זה היה משתלם, אבל היא הרי לא מועילה דבר. זה כמו לגרד פצע – מרגיע לרגע אבל רק מזיק. גם אדם ששוקע בעצבות, יש לו איזה מתיקות מזה, מתיקות לרגע, אבל הוא נופל מזה מטה מטה. כשבן אדם מרגיש שהוא נמצא במרה שחורה, שיעשה כל דבר, שישחק דומינו אפילו – להיות בעצבות זה הרבה יותר גרוע.

הקב"ה לוחץ אותי לאיזשהו כיוון, הוא רומז לי לזוז. יש אנשים שמותו של אדם קרוב (לא עלינו) גרם להם לשקוע, ויש אנשים שזה אמר להם שהם צריכים להשתנות. אני זוכר משהו, אח קטן במשפחה, שהיה פרא אדם, והוא היה בשוליים של המשפחה. ואחיו, שבאמת אהב אותו אהבה גדולה, נהרג בתאונה. הוא, שהיה כבר נשוי, קיבל על עצמו לשלם את המשכנתא של אחיו והתחיל לעבוד בשתי משרות. הוא הצליח לקבל סמיכה לרבנות כדי להיות כמו אח שלו. האיש הכי קרוב אליו נפטר וזה דחף אותו קדימה.

זה נכון גם בתהליכים כלליים, כשאתה רואה צרות של עם ישראל בכללותו?

הרבי מליובאוויטש אמר שאחרי השואה, ששליש מהעם היהודי הושמד, זה אומר שכולנו צריכים ללמוד שליש יותר ולהתפלל שליש יותר. גם כשנחרב בית המקדש היו אבלי ציון והיה רבן יוחנן בן זכאי. היו אנשים שלא אכלו בשר ושתו יין ובכו, מה נשאר מכל אלה? ריב"ז הכניס את העם לתנופה אחרת.

איך בחור ישיבה שמרגיש שאינו שמח בלימודו יכול להישאר בשמחה?

לפעמים העצה היא כל כך פשוטה, שלא פשוט להגיד אותה. בן אדם לא שמח כי הוא לא מצליח, והוא לא מצליח כי הוא לא מתאמץ. אתה עצלן, אז תישאר עצוב ומתוסכל. יש שלב, שמפסיקים לתת לילד דיסיות, ומנסים לתת לו דבר קשה יותר. זה לא אותו

של שלמות הנפש. כשאדם רוצה לעבוד את ה' חלק מהעבודה היא, שינסה להגיע למצב של שמחה. חסידים היו אומרים, שלפעמים, אפילו שמחה שלא באה מהמקור הכי עליון עדיפה מעצבות.

אפילו שמחה המגיעה מתוך עזרים חיצוניים כבדיחות ועוד?

היו אמנם כאלה שהפריזו בזה, אבל בשביל להגיע למצב של שמחה, צריך גם את זה. אם אדם היה יכול רק להיזכר בקב"ה ולהתחיל לחייך, אז לא היה צורך בזה. דוד המלך היה במדרגה ש"קרבת אלוקים לי טוב", אני חושב שאני קרוב לה' וכל הצרות נעלמות. אבל כשאדם לא נמצא במדרגה הזאת, הוא רואה את השמחה בדברים אחרים.

ההבדל בין שמחה להוללות היא בשאלה לאן לוקחים את השמחה. יש שמחה שמתבזבזת על שום דבר. אם אדם נמצא בתכלית השלמות והולך ועושה דברים בטלים, הוא מבטל כלי טוב על דברים שלא שווים את זה. אפילו כאשר לאדם יש צרות ראוי שיכניס אותם לעבודת ה', וכל שכן את השמחות.

כיצד מכניסים את הצרות לעבודת ה'?

אם אדם יושב ומתעסק בצערו, יש לו מזה עצבות נקיה, שלא מוליכה אותו לשום מקום. אפשר לעבד את העצבות ולהשתמש בצרות בתור מנוף להתקרבות אל הקב"ה.

יש סיפור מפורסם על יהודי נשרף, והוא עומד ורוקד. שואלים אותו על מה הוא רוקד, והוא עונה: "על זה שלא עשני גוי. אם הייתי גוי – גם האלוקים שלי היה נשרף". לא שלאדם לא איכפת שהבית שלו נשרף, אלא שהוא פונה מזה עצמו לקב"ה. הוא הרי הרופא לכל תחלואיך, אז הולכים לרופא.

בכל אופן מה עושים כשיש צרות קשות?

אם אני עצוב מהצרות, אז יש לי שני דברים, גם צרות

יש סיפור מפורסם על יהודי שכל ביתו נשרף, והוא עומד ורוקד. שואלים אותו על מה הוא רוקד, והוא עונה: "על זה שלא עשני גוי. אם הייתי גוי – גם האלוקים שלי היה נשרף..."

לומדים חסידות

מאמר מאדמו"ר הזקן, בעל התניא, עם הסבר קצר וקל

להבין עצה היעוצה איך להגיע לכך שלא יפל לב האדם עליו, בראותו שאחר עסקו בתורה ותפלה, לא נהפך לאיש אחר. כשאדם מתאמץ בעבודת ה', יש בו ציפייה לשינוי מהותי שיחול בו. כאשר השינוי לא מתרחש, עליו לדעת כיצד להתמודד עם כך מבלי ליפול לעצבות.

והענין, כי באמת גוף האדם הוא בשקוצו כמקדם. הגוף איננו נמשך אל הקודש מאליו. והוא כמו למשל בית חשוך ואפל, שאי אפשר להפריד החשך ממנו ולגרשו, כי אם על ידי התורה ומצוות, מאיר בו בבית בשעת מעשה, כמאמר רבותינו זכרונם לברכה, שאפלו אחד שיושב ועוסק בתורה, שכינה עמו. כך, שכשהאדם מפסיק לעסוק בתורה, החושך שהיה בו מקודם חוזר לשלוט. זהו תהליך טבעי ולא מפתיע.

והנה כשיתבונן היטב איך שהתורה מאירה בו אור בשעת עסקו בה, הנה אדרבה יהיה לו מזה שמחה אמיתית בהשם יתברך - איך שבמקום חשך כמוהו, האיר בו אור ה'. וזהו השמחה הבאה מתכלית השפלות הענוה דוקא.

מה שאין כן העצבות היא מגדלות מגאוה, שהוא יקר בעיניו בעיני עצמו מאד, ורוצה שיהיה הוא 'יש' ו'דבר' חשוב ובעל משמעות. לכן, כשרואה בעצמו השפלות שלו שלא השתנה כפי שצפה, יפל לבו בקרבו ויתקצר על התורה ועבודה שלו, שעבד.

מה שאין כן כשהתורה ומצוות הם יקרים בעיניו מאד מאד, כל

מה שהוא נבזה בעיניו יותר - יהיה השמחה ביותר ככל שאדם פחות מרוכז בעצמו, הוא יותר 'מופתע' ומאושר מכך שזכה לאור ה'. וזה יהיה כונת עקר עסק התורה, שנקרא אורה ושמחה.

ומזה יתבונן המשכיל, שלא יפל לבו עליו לומר שאינו נגמר אצלו שלא מצליח לו עסק התורה ועבודה עבודת ה' כל כך, או לומר 'מי אני' מה אני שווה, ומכל שכן כשיש לו איזה ספקות על אמונה חס ושלום שלא יחשוב שהתורה והתפילה שלו אינם 'רציניים'. זאת ישים אל לבו יאמר לעצמו: מה לך בכך? האתה תבחר? האם אתה מחליט מה משמעותי ומה לא? ואם אינך מסכים על-זה, מכל מקום האמת הוא כן מצד עצמו שגם אם איננו מרגיש כך, הרי והתורה ועבודה מצד עצמם הם יקרים מאד ומאירים בו בשעת עסק התורה ומעשה המצוה.

וזה ענין 'הסח הדעת', רוצה לומר שמסיח דעתו ממקום שהוא שם מתפיסת עולם מוטעית לדעת תורת ועבודת ה' כו', ודי למבין.

מתוך מאמרי אדמו"ר הזקן הקצרים
עמוד תקנ"ד

שיישובות לנו על הראש מתנפצות אל מול עובדות החיים, נוצרת בנו אכזבה ועצבות גדולה. מי שמרגיש שמגיע לו, הוא זה שירגיש שדפקו אותו.

אז במקום להשלות את עצמנו שאנחנו כל כך טובים ונטולי בעיות, כדאי שנגלה לעצמנו מראש שאיננו כאלה. כך נחסוך לעצמנו מפח נפש מיותר.

אבל לא מספיק רק להיות לא-עצוב, יש על מה לשמוח!

"והנה כמה גדולה שמחת הדיוט ושפל אנשים בהתקרבותו למלך בשר ודם המתאכסן ודר אתו עמו בביתו. וקל וחומר לאין קץ לקרבת ודירת מלך מלכי המלכים הקב"ה..." (תניא פרק לג)

ה' יתברך הוא מלך המלכים, הוא אין סופי ולמרות זאת הוא מתקרב אלינו עד אין קץ. ההתקרבות הזאת נובעת מעצם היותנו יהודים. האמונה הטמונה בלבו של כל יהודי היא נקודת החיבור בינינו לקב"ה, והיא מקור השמחה הגדולה, שמחת "שלא עשני גוי". לכל יהודי יש קשר עם ה', ולמי שנמצא יחד עם ה' לא חסר דבר.

בנצחון היצר אי אפשר לנצחו בעצלות וכבדות הנמשכות מעצבות וטמטום הלב כאבן, כי אם בזריזות הנמשכת משמחה ופתיחת הלב... (תניא פרק כ"ו)

החיים הם התמודדות תמידית בין טוב לרע. בהתמודדות הזאת לא משנה כל כך מי יותר חזק או מה הכוח שלי באמת, מה שמשנה זה העמדה הנפשית. המאבק נמשך כל הזמן והוא יוכרע אך ורק בשאלה - האם אני נאבק, האם אינני מתייאש. הכוח היחידי למאבק הוא השמחה. כשאני שמח, אני זריז, אני חי ואני יכול לשנות את המציאות.

אז אם להיות עצוב זה דבר כל כך נורא, למה אנו מוצאים את עצמנו שוב ושוב בדיכאון? למה לא פשוט להיות שמחים?

"העצבות היא מגסות הרוח שאינו מכיר מקומו" (תניא פרק כ"ז)

הגורם לעצבות היא המחשבה שהיה מגיע לי יותר. אני כל כך מוצלח, 'שווה' ומצטיין, כך שברור שאני אמור תמיד להצליח בקלות. כאשר המחשבות הללו

"אין שכל - אין דאגות" אומר הפתגם. הרבה פעמים, בעיקר כשאנחנו מבואסים, נראה לנו שלשמוח זו בעצם בריחה, ולמי שיש שכל, יש דאגות ועוד איך. זה מאוד נעים ומשמוח להיות שמח, אבל מי שחכם ומציאותי מבין שזה לא תמיד אמיתי. החיים קשים, ואנחנו נופלים שוב ושוב לאותם בורות, ולשמוח זה לא פתרון לכלום.

להיות עצוב זה באמת יותר מציאותי. מציאותי, אבל לא נכון. הדבר הנכון הוא לא לקבל את המציאות העגומה, אלא לשנות אותה. ואם רוצים לפעול במציאות ולעשות משהו עם עצמנו, צריכים להיות בשמחה.

הנזק הגדול שגורמת העצבות זה השיתוק שנוצר בנו. כשאני עצוב אינני מסוגל לעשות שום דבר מועיל. העצבות היא ההרגשה שאני גרוע, וכזה גם אשאר. המחשבה הזו לא נותנת לי סיכוי.

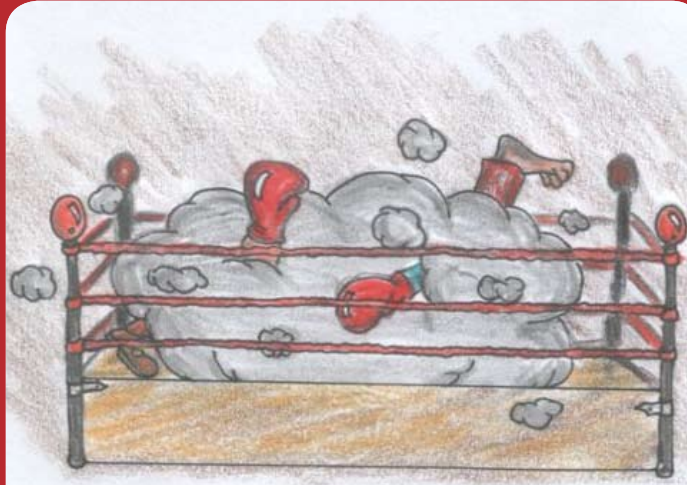
"כגון שני אנשים המתאבקים זה עם זה להפיל זה את זה. הנה אם האחד הוא בעצלות וכבדות ינוצח בקל ויפול גם אם הוא גבור יותר מחבירו. ככה ממש

ככה ממש בניצחון היצר אי אפשר לנצחו בעצלות וכבדות הנמשכות מעצבות וטמטום הלב כאבן

אם האחד הוא בעצלות וכבדות ינוצח בקל ויפול גם הוא גיבור יותר מחברו

המתאבקים זה עם זה להפיל זה את זה

שני אנשים

כי אם בזריזות הנמשכת משמחה ופתיחת הלב וטהרתו מכל נדנוד דאגה ועצב בעולם • תניא פרק כ"ו

כ"י בנטמחה תצאו

ספנס ספנס ספנס

כשניעורו הפריצים משנתם, הייתה כבר שעת צהרים. כשטעם הפונטש עדיין בפייהם, פנו ואמרו אל החסיד: "אל תדאג, אחא!"

מלווה במספר סוהרים, הגיע המפקד הרותח אל מוקד הרעש, וצעק בזעם: "למה אתם רוקדים?" "אנחנו רוקדים כי יש כאן שירותים!"

"מאירוע שכזה אני עלול ליפול מטה מטה, ולהישאר בעל חוב כל חיי. אך אין שום טעם לחזור חזרה, שכן כך אפסיד את המפגש עם שאר הפריצים", חשב הסוחר לעצמו.

אחד מחסידיו של אדמו"ר הצמח צדק מליובאוויטש היה סוחר תבואה גדול. היו לו לקוחות רבים מבין הפריצים הגדולים, שברשותם שדות בנות אלפי מילין, והוא היה אחראי לספק להם חיטים לזריעה.

שום מוצא לא נראה באופק. מנהל העסקים ישב אף הוא עגמומי כשלפתע שמע את החסיד פוצח בניגון עליו שנשמע בתחילה כמו מנגינת אבל, אך אט אט הפך לניגון שמח באמת. מנהל החשבונות נד לו בראשו, כמי שנטרפה עליו דעתו.

מפני סיבות שונות התלויות במזג האוויר, הזמן המתאים לזריעה באותו איזור היה קצר ביותר, כך שאפילו איחור קל באספקת הסחורה ובזריעתה בשדות, עלול להוריד לטמיון את כל ההשקעה בשדה. לפיכך סוכם ביניהם כי הפריצים משלמים מראש חלק נכבד מסכום הרכישה לסוחר, ובתנאי כפול ומכופל, שהחסיד יספק את הסחורה בזמן, ולא – הסחורה תיוותר אצלו ועליו להחזיר את כל המקדמה, ולשלם עוד קנס גדול.

לפני שנכנסו לפונדק הורה החסיד למשרתו להכין "פונטש" חריף, כדי להשקות בו את הפריצים כשיפגשו עמם.

פעם בשנה, בפונדק מסוים על אם הדרך, התקיים המפגש בין החסיד הסוחר לפריצים. כך התנהל המסחר שנים רבות לשביעות רצון כל הצדדים.

מלצר לבוש מדים הגיש את הפונטש לפריצים, וכהקדמה למשא ומתן הם הרוו את גרונם במשקה. הפונטש היה משובח, והפריצים מזגו כוס ועוד כוס. בשעה שכזו מי חושב על מסחר, משא ומתן והבלים מעין אלו...

באחת הפעמים, כאשר נסע החסיד עם מנהל מסחרו למפגש השנתי, והסחורה משתרכת אחריו בעשרות עגלות רתומות לסוסי עבודה חזקים, תפס לפתע את ראשו בזעזוע עמוק: "אוי! מה עשינו?! את הסחורה לפריץ החשוב ביותר לא הבאנו עמנו! פירושו של דבר – לא רק הפסד עצום, אלא גם – ובעיקר, איבוד האמינות בעיני כל הפריצים. סיפור כזה כאשר הוא מתפרסם, עלול לגרום לכך, שפריצים אחרים לא יסיפו לקשור עימי קשרי מסחר".

באמצע הלילה, גשם עז ניתך על הפונדק ועל כל העגלות שמסביבו. מים חדרו אל העגלות והשקים, וכל הסחורה ירדה לטמיון.

כשניעורו הפריצים משנתם, הייתה כבר שעת צהרים. כשטעם הפונטש עדיין בפייהם, פנו ואמרו אל החסיד: "אל תדאג, אחא! אין אתה אשם בגשם שירד, אתה עמדת בהתחייבות, הבאת לנו את הסחורה, ואת כל ההפסד אנו לוקחים על שכמנו. נשלם לך את

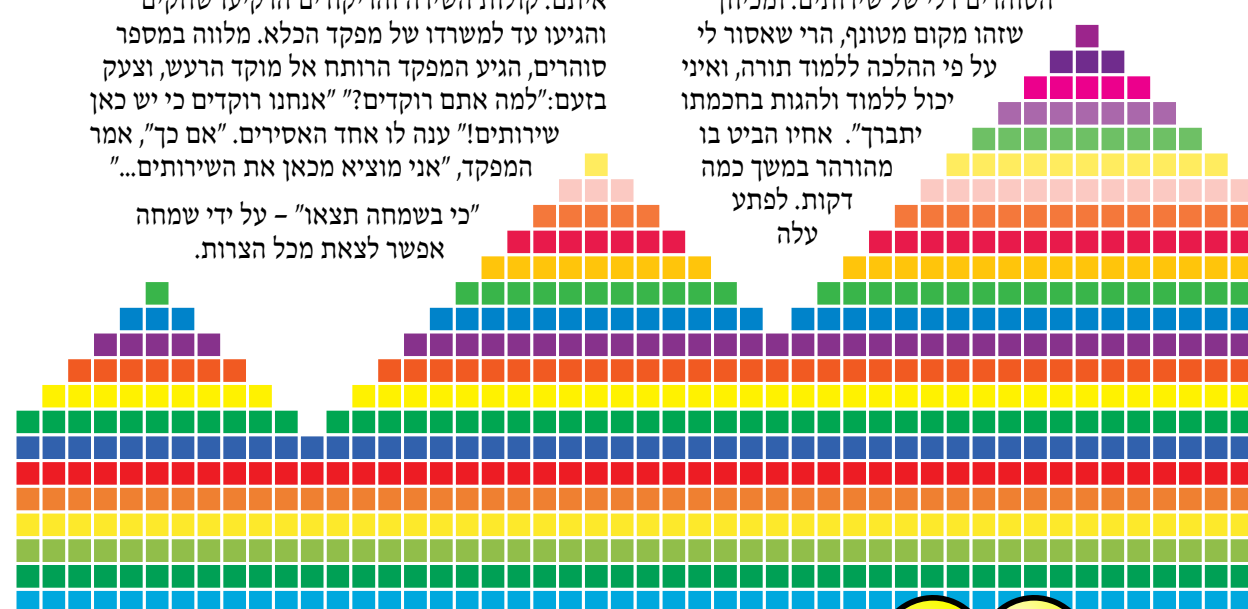
חיוך רחב על פניו ופנה אליו בשאלה: "מדוע איננו יכולים ללמוד?". ענה לו השני: "כבר אמרתי לך, מכיוון שכך כתוב בתורה!" הביט בו אחיו בפנים שוחקות ואמר לו: "אם כך, אי-הלימוד שלנו הוא מצווה, ומצוות צריכים לעשות בשמחה!".

החלו שני האחים לרקוד. הביטו עליהם שאר האסירים הגויים בתמיהה ושאלו: "מדוע אתם רוקדים?" ענו להם האחים: "אנחנו רוקדים כי יש כאן שירותים!". החלו שאר האסירים לרקוד יחד איתם. קולות השירה והריקודים הרקיעו שחקים והגיעו עד למשרדו של מפקד הכלא. מלווה במספר סוהרים, הגיע המפקד הרותח אל מוקד הרעש, וצעק בזעם: "למה אתם רוקדים?" "אנחנו רוקדים כי יש כאן שירותים!" ענה לו אחד האסירים. "אם כך", אמר המפקד, "אני מוציא מכאן את השירותים..."

"כי בשמחה תצאו" – על ידי שמחה אפשר לצאת מכל הצרות.

באחד ממסעותיהם, מצאו את עצמם שני האחים הצדיקים ר' זושא מאניפולי ור' אלימלך מליז'נסק מושלכים אל תא מצחין בבית הכלא העירוני, יחד עם עוד כ-15 פושעים גויים. עלילה שפלה נרקמה נגדם והם לא ידעו כיצד יחלצו מן הצרה.

לפתע התחיל אחד האחים לבכות. אמר לו אחיו: "אחי היקר, אל תדאג, בטוחני שהשי"ת יצילנו גם מצרה זו!" אמר לו השני: "גם אני בטוח, אך לא על כך אני בוכה. בוכה אני, מכיוון שבאמצע התא הניחו הסוהרים דלי של שירותים. ומכיוון שזהו מקום מטונף, הרי שאסור לי על פי ההלכה ללמוד תורה, ואיני יכול ללמוד ולהגות בחכמתו יתברך". אחיו הביט בו מהורהר במשך כמה דקות. לפתע עלה

שיסביר לו מה קרה כאן.

"אספר לך", אמר לו החסיד, "בפעם האחרונה שהייתי אצל הרבי צמח צדק, נכנסתי כרגיל, ל"יחידות". בסיומה של ה"יחידות" פנה אלי הרבי במפתיע ואמר: "כי בשמחה תצאו" – על ידי שמחה "יוצאים" מכל הצרות..."

"כשראיתי את הצרה הגדולה אליה נקלענו, הבנת, שהגיע הזמן לקיים את הוראתו של הרבי, להיות בשמחה וכך לצאת מכל הצרות".

כל הסכום

שסוכם תחילה, ואנו מקווים להתראות בשנה הבאה".

כשכולו מלא תודה לה', עלה החסיד על עגלתו ופנה לשוב לעירו. הוא ראה במוחש כי ה' "משפיל גאים – ומגביה שפלים" בבת אחת.

מנהל העסקים שראה את כל הסיפור המופלא, לא יכול היה להתאפק ופנה אל בעל הבית שלו, החסיד,

שכולם ישמחו

ישתו של הרבי מליובאוויטש זי"ע לכל דבר בחיים הייתה להדגיש את החיובי

והשמחה. הדבר בא היטב לידי ביטוי בכל שיחותיו לפני הקהל, באיגרותיו ובעצותיו לאלפי אנשים.

הרבי עצמו גילם את השמחה והחדיר בכל הסובבים אותו תקווה, חיות ושמחה. כאשר היה נכנס לאולם בית הכנסת או יוצא

ממנו היה זה תמיד מתוך גיגון של שמחה. ההתוועדויות שערך היו מלאות בניגונים שמחים ולאן שהלך הרבי היה מעודד את הנוכחים, בהינף יד, לשיר ניגון חסידי שמח.

כל מי שבא עמו במזעזע - חולה, עני, יתום ואלמנה, גלמוד או סתם מדוכא - הרגיש כי הרבי הכיר והבין לליבו והזדהה עם כאבו. יחד עם זאת מוצא הרבי תמיד דרך, בחיוך או במילים ספורות, לרומם את רוחם של כל אלה, לעודדם ולהביא שמחה ללבם.

גם את הציפייה הדרושה לביאת המשיח והפעולות שיש לעשות כדי לזרז את ביאתו, קישר הרבי לנושא השמחה. לא פעם הוא תבע "שמחה בטרתה" שתפרוץ את כל המחסומים ותביא את הגאולה.